

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 9. december 2011 stillet spørgsmål nr. 92 (BEU alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Bent Bøgsted (DF).

20. december 2011
J.nr. 2011 - 3302

Spørgsmål nr. 92

”Ministeren bedes sende udvalget sit talepapir fra samrådet den 8. december 2011 om psykiske arbejdsskader, jf. BEU alm. del - samrådsspørgsmål K, L og N.”

Endeligt svar:

Talepapiret er vedlagt.

Venlig hilsen

Mette Frederiksen

Beskæftigelsesministerens mundtlige besvarelse af samrådsspørgsmål L, K og N den 8. december 2011

DET TALTE ORD GÆLDER

Jeg har enorm stor sympati for de Balkan-soldater, der i dag kæmper med psykiske vanskeligheder og udfordringer. Det er nok ikke mange af os her i dag, der fuldt ud kan forstå, hvad det er for nogle oplevelser, soldaterne har haft.

Ligesådan tror jeg også det er vanskeligt med den viden vi har i dag at forestille sig, hvor forsvindende lille fokus, der var på psykiske eftervirkninger af at have været i krig tilbage i 90'erne.

Når man i forvejen har det svært, må det være enormt hårdt for soldaterne at kæmpe for at få anerkendt, at de psykiske problemer de oplever i dag, skyldes at de var udsendt på Balkan i 90'erne.

Jeg synes, at vi skylder soldaterne at tage deres problemer seriøst.

Arbejdsskadestyrelsen, der har ansvaret for at behandle arbejdsskadesager, gør hvad de kan få at få Balkan-soldaternes sager tilstrækkeligt belyst og dokumenteret. Samtidig må vi sige, at det desværre ikke er muligt i alle tilfælde indenfor de gældende regler.

Derfor er det min vurdering, at vi her står med et problem, som vi må forholde os aktivt til og forsøge at løse. Vi kan simpelthen ikke være bekendt ikke at tage ordentligt hånd om de Balkan-soldater, der har brug for det.

Mere om det senere.

Besvarelse af spørgsmål K

”Hvad kan ministeren, jf. artikel i avisen.dk tirsdag den 15. november 2011, oplyse om stigningen i antallet af psykiske arbejdsskader og årsagerne hertil?”

Når vi skal drøfte stigningen i antallet af psykiske arbejds-skader, så er antallet af anmeldelser af skaderne det bedste datagrundlag, der er til rådighed.

I årenes løb er der på det danske arbejdsmarked sket en markant stigning i antallet af anmeldelser af psykiske arbejds-skader.

I år 2000 modtog Arbejdsskadestyrelsen knap 700 anmeldelser om mulige psykiske arbejdsskader. I 2008 var dette tal steget til godt 3500. Altså en femdobling i løbet af perioden.

De sidste par år er der heldigvis sket et mindre fald sådan, at der i 2010 var 3100 anmeldelser. Det er dog stadig alt for mange.

Jeg er blevet spurgt om årsager til stigningerne. I Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) mener man, at især fem faktorer har betydning for psykisk nedslidning på arbejdspladsen:

For det første - jobusikkerhed - det at man er bekymret for, at det kan blive svært at finde et nyt job ved ledighed.

For det andet - negative handlinger - det at man er udsat for trusler om vold, mobning og chikane.

For det tredje - rollekonflikter - altså når man i høj grad er tvunget til at udføre et fagligt utilfredsstillende arbejde - fx at man som sosu-assistent oplever, at man ikke har tid til at give plejehjemsbeboeren et ønsket bad og god omsorg

For det fjerde - manglende variation i arbejdet - det at man i høj grad skal gøre det samme igen og igen.

Og endelig for det femte – såkaldte kvantitative krav, eller tidspres - det at man meget ofte har svært ved at nå alle sine arbejdsopgaver.

Stigningen i antallet af anmeldelser, skal nok ikke mindst ses i lyset af, at der generelt i samfundet er kommet en øget accept af, at psykiske sygdomme er ligeså reelle som fysiske.

I 2020-arbejdsmiljøstrategien blev forligskredsen enige om at opstille et ganske ambitiøst mål for at reducere antallet af psykisk overbelastede arbejdstagere. Som I ved, så skal antallet af arbejdstagere, der er psykisk overbelastede, reduceres med mindst 20 procent frem til år 2020.

Også inden for arbejdsskadesområdet er der fokus på de psykiske skader. Dette skete især med arbejdsskadereformen tilbage i 2003, og da posttraumatisk stress i 2005 kom på fortegnelsen over de sygdomme, der kan anerkendes som en arbejdsskade.

Faktisk er Danmark et foregangsland i denne sammenhæng, da vi er et af de få lande, hvor posttraumatisk stress er på hvervssygdomsføtegnelsen, og altså kan anerkendes.

Besvarelse af spørgsmål L

”Hvad kan ministeren oplyse om stigningen i antallet af afslag på erstatning til hjemvendte danske soldater med psykiske skader?”

Hvis vi så vender os mod de hjemvendte soldater og deres mulighed for at få en arbejdsskadeerstatning, spørgsmål L, så vil jeg gerne slå fast, at der ikke er tale om en stigning i antallet af afslag på erstatning til soldaterne.

Hvis vi ser isoleret på posttraumatisk stress inden for forsvaret, så er det sådan, at antallet af anmeldelser har været jævnt stigende over årene. Der var 4 i 2000, og i 2010 modtog Arbejdsskadestyrelsen 55 anmeldelser.

Da antallet af anmeldelser har været stigende, så har antallet af anerkendelser og afslag helt naturligt også været jævnt stigende over årene.

Tværtimod er det sådan, at ud af de 55 anmeldelser, som er modtaget i 2010, er 40 blevet anerkendt som en arbejdsskade. Det vil sige, at anerkendelsesprocenten er på 73.

Til sammenligning blev der i 2010 i alt modtaget 191 anmeldelser om posttraumatisk stress fra hele arbejdsmarkedet, og af disse blev der anerkendt lidt under 50 procent. Den tendens gælder også, hvis vi ser på hele perioden fra 2000 og frem til i dag.

Spørgsmål N

”Der ønskes en redegørelse for, hvorfor en række tidligere danske soldater fra krigen på Balkan har fået afslag på arbejdsskadeerstatning, selv om de har fået PTSD, angiveligt på grund af deltagelse i krigen”

Arbejdsskadestyrelsen har de seneste år modtaget en række anmeldelser fra soldater, som har været udsendt til Balkan i 90'erne.

Det er rigtigt, at det er svært for de soldater, der var udsendt til Balkan i 90'erne, at få anerkendt deres psykiske problemer som en arbejdsskade i dag.

Det skyldes blandt andet, at Arbejdsskadestyrelsen i disse sager har vanskeligt ved at få den dokumentation, som styrelsen ifølge loven skal bruge, for at kunne anerkende en arbejdsskade.

Efter arbejdsskadesikringsloven er det sådan, at der skal være dokumentation for en sammenhæng mellem belastningen - altså det, man har været udsat for, og det, at man er blevet syg.

Og det er denne sammenhæng, som er svært at dokumentere i Balkan-sagerne.

Hvis Arbejdsskadestyrelsen skal anerkende posttraumatisk stress som arbejdsbetinget, kræves det desuden, at symptomerne på sygdommen opstår inden for 6 måneder efter, at man har været udsat for en voldsom påvirkning. Dette krav

stilles også i en række andre lande, og det bygger på en lægefaglig vurdering.

Balkan-sagerne stammer som sagt tilbage fra 90'erne, og dengang skrev Forsvaret ikke nær så meget ned om hændelser og aktioner, som de gør i dag. Der var slet ikke samme fokus på den enorme psykiske belastning, som soldaterne var udsat for.

Det kan også have været mere tabubelagt dengang at tale om, at man ikke havde det godt psykisk. Det betød, at soldaterne sjældent fortalte det til nogen, når de havde det skidt. Kun nogle få af dem gik til lægen med deres problemer.

Samlet set betyder det, at Arbejdsskadestyrelsen, her mange år senere, har svært ved at få dokumenteret, at Balkan-soldaternes skader i langt overvejende grad skyldes deres arbejde.

Nogle af Balkan-soldaterne har derfor fået afslag på arbejdsskadeerstatning, da man ikke kunne påvise en sammenhæng mellem det, de har været udsat for under udsendelsen, og sygdommen.

Endelig er nødvendigt at huske på, at nogle af sagerne også kan være afvist af andre årsager, som for eksempel forkert diagnose eller private årsager, som fx misbrugsproblemer, skilsmisser eller sygdom i familien.

Der er dog nogle af soldaterne, som har fået godtgørelse af Forsvarets godtgørelsesordning. Denne godtgørelsesordning giver bredere mulighed for at yde godtgørelse, af ordningen ikke stiller de samme dokumentationskrav som arbejdsskadesikringsloven.

Uanset disse begrundelser på hvorfor en række Balkan-soldater med psykiske problemer har fået afslag på en arbejdsskadeerstatning, mener jeg som sagt ikke, at vi kan være bekendt ikke at tage ordentlig hånd om soldaterne. Derfor

vil jeg rejse sagen i regeringen med henblik på at finde en holdbar løsning for den gruppe af soldater, der er kommet i klemme i et system, som ikke tager højde for deres helt særlige og vanskelige forhold.

Jeg vil give en nærmere orientering til Beskæftigelsesudvalget, så snart der foreligger et bud på en løsningsmodel.

Tak for ordet!